

390. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 10.)

Fent hivatkozott szám alatt¹ jelentettem ama megbeszélés eredményét, mely – a Bibliothèque Nationale-ban rendezendő magyar kulturális kiállításra vonatkozóan Rieunier fotitkárral folyt.² Említettem az általa jelzett legkorábbi lehetséges kiállítási dátumot és a valószínű költségeket a mai árak szerint. Megjegyeztem továbbá, hogy a vázolat még Julien Cain főigazgató megerősítését kívánják.

Cain főigazgatóval azóta lefolytatott értekezés kétségessé teszi a főtítkár által mondottak érvényét. Ő a Bibliothèque Nationale termeinek rendelkezésre bocsátása felől sem határozott elvi ígéretet nem tett, sem a Rieunier által megadott dátumot nem tudta megerősíteni.

A két beszélgetést kiértékelve az a benyomásom, hogy a jelenlegi helyzetben e téren határozott választ vagy olyan ígéretet, amely be is tartatik, nemigen kaphatunk. Ennek oka lehet az a személyes értelmezés is, amely a jelenlegi változások közepette az itteni hivatalos személyek egy részének magatartását ingadozóvá teszi. Úgy ítélem, hogy ilyen körülmények között jobb – abban az esetben, ha Miniszter Úr a kiállítás megrendezése mellett dönt – más, biztosabban megkapható kiállítási helyiségről gondoskodni.

MOL XIX-J-1-k 23. doboz 18/b (eredeti)

¹ L. e kötet 373. sz. levelét.

² Erős tanácsos, aki Szabó Zoltán érkezése előtt a kulturális ügyeket általában intézte, 1947. augusztus 26-án részletes feljegyzést készített „Magyar kulturális manifesztációk Franciaországban 1947-ben” címmel, amelyben mintegy összefoglalta a Károlyi érkezése előtt a követség által rendezett vagy támogatott kulturális eseményeket. (MOL XIX-J-1-k 23. doboz 18/b)

Szabó Zoltán kulturális attasé érkezése után néhány héttel, 1947. november 11-én, a szokásostól eltérő módon Molnár Erikhez írt informális levél kíséretében, a nála tett búcsúlátogatásán megbeszéltekre hivatkozva, 6 oldalas feljegyzésben foglalta össze a követség kulturális munkájának állását. A feljegyzést egyidejűleg megküldte Boldizsár Ivánnak és Ember Gyula osztálytanácsosnak, a minisztérium kulturális osztálya helyettes vezetőjének. Ennek lényege, hogy „Franciaországban szellemi vonatkozásban minden ajtó nyitva van”, de e lehetőség kihasználásához több pénz kell. A következő év legfontosabb feladatának a 48-as centenárium megünneplését tartja a Franciaországban élő magyar művészek, illetve hazai előadók bevonásával. Kottákat, hanglemezeket, művészeti albumokat és idegenforgalmi ismertető kiadványokat kér, mert magyar idegenforgalmi iroda hiányában az érdeklődők a követséghez fordulnak. (MOL XIX-J-1-k 23. doboz 18/b)

391. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 11.)

A franciaországi antidemokratikus magyarok körében még mindig állandó szóbeszéd tárgya Sulyok Dezső¹ párizsi látogatása. Az elterjedt hírek szerint Sulyok Dezső Ausztriából katonai vízum segítségével jutott el Párizsba, miután a francia civil hatóságok a Quai d'Orsay kívánságára a vízumot megtagadták. Sulyok a francia katonai hatóságok segítségével Párizsba érve azután megkezdte tárgyalásait, amelyek az elterjedt hírek szerint a Quai d'Orsay egyes személyiségeit is érintették. Sulyok Dezső tiszteletére Radvánszky Antal² adott estélyt, és ezen az estélyen a disszidens diplomaták úgyszólván teljes számban megjelentek. Információm szerint a fogadáson többek között jelen voltak: br. Doblhoff Lily, Binder Károly, Bobrik Arnó, Nyárády László, a volt ankarai katonai attaché, Hógye Mihály, Nemestóthy Dénes, továbbá Pejacsevich Géza, aki Madridból érkezett nemrég Párizsba.

Információim szerint Peyer Károly látogatása küszöbön áll. Peyer vízumkérését a Quai d'Orsay szintén visszautasította, azonban a francia katonai hatóságok kiadják neki a vízumot. Úgy mint Sulyok, nyilván Peyer is vissza fog térni Ausztriába, ahol működésének körülményeit számára kedvezőnek tartják. De amerikai útitervekről is szó van.

Az előző jelentésemben már érintett, az Emberi Jogok Ligájához tartozó emigráns csoport, mint várható volt, a nyilvánosság elé lépett. Sokszorosítva terjesztik ugyanis Césár Sándor nyílt levelét Bölöni György nemzetgyűlési képviselőhöz. Ebben a levélben az a név, hogy nemcsak hogy a követséget is támadja, koholt vádakkal, mintha a magyar bányászok ügyében írott beadványukra nem felelne, amikor annak ellenkezője kétségtelenül megállapítható. Césár Garbai Sándor presztizsére hivatkozik, és Linder Bélát is tisztelettel említi meg, miközben a franciaországi Magyar Egyesület főtítkárát, Breuer Istvánt és Villand János bányászkerületi vezetőt támadja „az új és a régi emigráció nevében”.

Értesülesem szerint Szalay Jeromos párizsi magyar lelkész újabb, a magyar demokráciát támadó vezércikket írt „A katolikus magyar tudósító” című lapjába, amelyet katolikus oldalról mindaddig ellensúlyozni nem lehet, amíg a magyar egyház és a kormány által kiküldött lelkész Párizsba meg nem érkezik. A hírek szerint Szalay Jeromos miséin Habsburg Ottó is megjelenik, amikor Párizsban tartózkodik.

A magyar legitimisták közül legutóbb Pálffy Józsefet látták Párizsban, aki állítólag mint Sulyok titkára is szerepel. Pálffy szintén visszatért Ausztriába.

MOL XIX-J-1-k 38. doboz 20/f. (eredeti)

¹ Sulyok Dezső a háború előtt náciellenes kormánypárti, majd kisgazdapárti politikus, a háború után Pápa polgármestere, képviselő, a Pénzügyi Központ elnöke. A KGP-ben egy polgári demokratikus irányú, de a mérsékelt reformokat pártoló mintegy 20 tagú képviselői csoport vezére lett, ide tartozott Nagy Vince is. 1946. március 12-én Rákosi nyomására hűvel kizárták a KGP-ből, mire megalapította a Magyar Szabadság Pártot. 1947 augusztusában elhagyta az országot. Károlyi jobban rokonszenvezett Sulyokkal, mint a KGP más irányzataival, ha politikájával nem is értett egyet, mert őszintének, becsületesnek tartotta. Amikor azonban mint nagykövet és disszidens politikus kerültek szembe egymással, éppúgy figyeltette, mint más disszidens politikusokat, igyekezett tevékenységét akadályozni.

² Radvánszky Antal báró publicista, történész, a Nemzeti Bank vezértitkára, 1945-1948-ban a Lutheránus Világszövetségénél (Genf) a magyarországi egyház képviselője. 1949-1953 között a *Hungaria* főmunkatársa, később a *Der Donauraum, Ungarn-Jahrbuch* szerkesztője, biztosítási tisztviselő.

392. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 11.)

Tisztelt Miniszter Úr,
Kedves Barátom,

Mindenekelőtt szívből gratulálok Bukaresthez, Tito budapesti látogatásához, az elért eredményekhez és általában ahhoz a céltudatos politikához, amelyet folytat és folytatok. Ez igen, ez külpolitika. Most már csak az a fontos, hogy a csehszlovákokkal is meg egyezzünk. Enélkül nem lehet gazdasági jólétet teremteni a Duna-medencében.

Most érzem először, hogy végleg leszámoltunk a posványos revizionista politikával, amely még a felszabadulás után is érvényesült. Ez a méreg mélyen behatolt a magyar társadalom szervezetébe, és Nagy Ferencék, Gyöngyösiék tovább éltették. Nagyon jól tudod, hogy 30 év óta két dédelgetett álmom volt: a földreform és a teljes megbékélés a szomszédokkal. Az első már 45-ben megvalósult, és most a második is megvalósulóban van. Mintha egy vágyálom teljesedett volna be. Tudom, hogy ez tudatos, kemény harc